

Kvalitetsforbedring i det tværsektorielle samarbejde – med Model for Improvement

- Jens Ravnholt Pedersen, Region Nordjylland
- Inge Kristensen, Dansk Selskab for Patientsikkerhed

Hvem er vi?

- Jens og Inge
- Kolleger med rod i forbedringsarbejdet
- Region Nordjylland og Dansk Selskab for Patientsikkerhed

Sessionens indhold

Sundhedsreform og forbedringsarbejde – hvordan hænger det sammen?

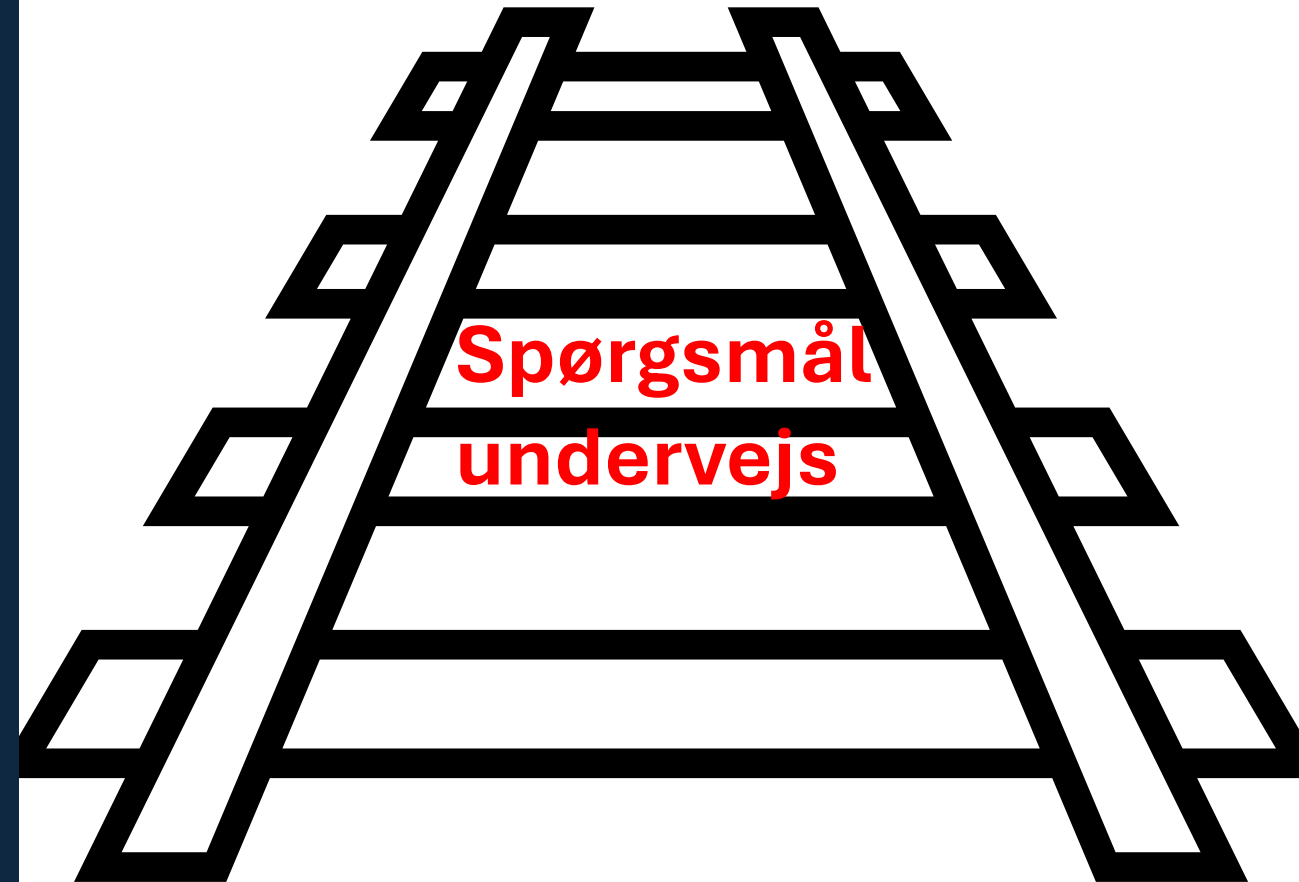
Baggrund og fundament for tværsektoriel kapacitetsopbygning

Refleksion ved bordene

Tværsektoriel kapacitetsopbygning (eksempler)

- tværsektorielle forbedringsprojekter
- udviklingsprojektet Tætogtør

Refleksion ved bordene

MIND THE GAP

Sundhedsreformens ”vision”

Sundhedsreformens sigte er et mere nært, lige og sammenhængende sundhedsvæsen.

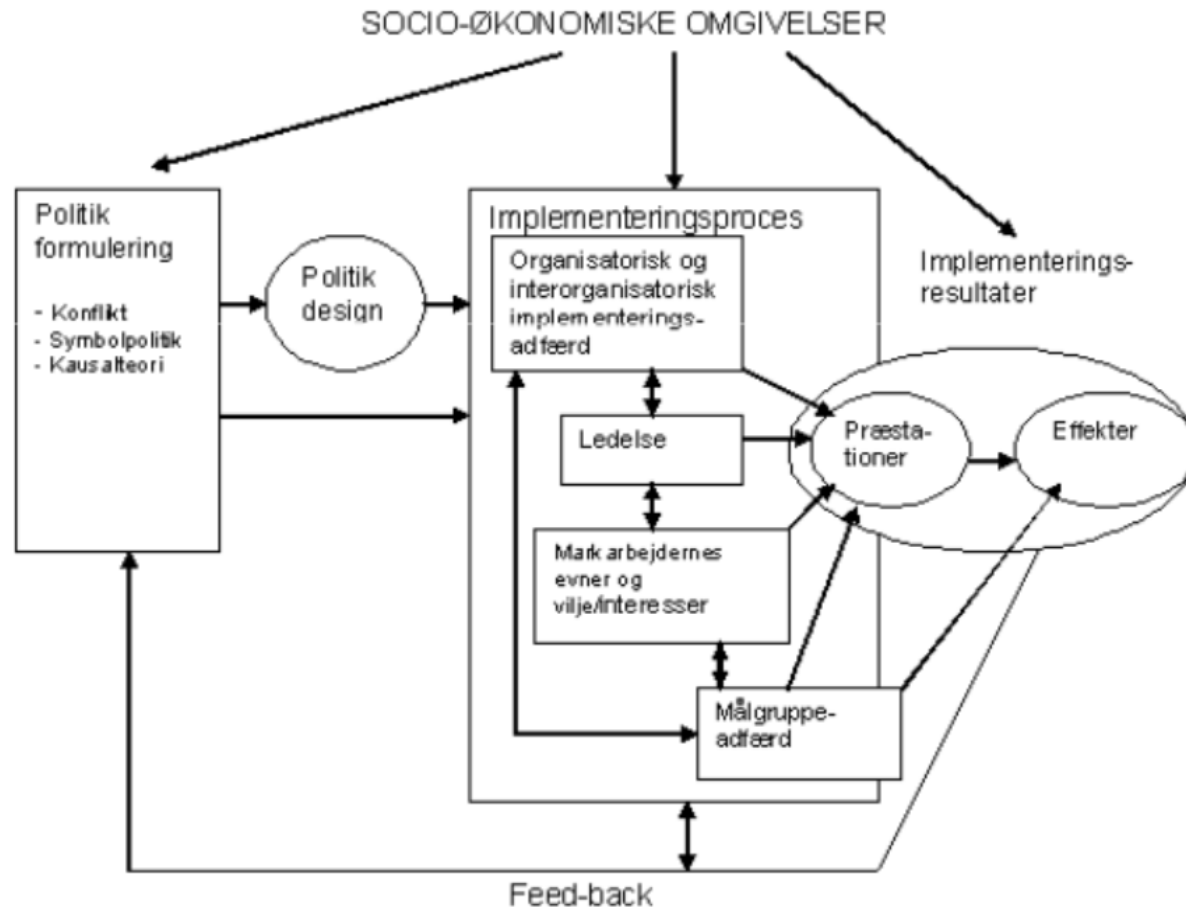
- **Mere lige:** Bedre fordeling af (læge)ressourcer
- **Mere nært:** Omstilling til nære, mindre specialiserede og digitale sundhedstilbud
- **Sammenhængende:** Mere samlet ansvar for patientforløb

Centrale elementer i sundhedsreformen

- **Ny struktur:** 4 regioner, 17 sundhedsråd, målretning af midler til det nære, opgaveflytning fra kommuner til regioner
- **Lægereform:** Reform af almen medicin, lofter på universitetssygehuse, uddannelsesstillinger, fordeling af speciallægepraksis
- **Sammenhæng mellem psykiatri og somatik:** Organisatorisk samling af psykiatri og somatik, kapacitetsløft i psykiatrien og udbredelse af digitale løsninger i psykiatrien
- **Ny organisering af digitalisering:** Etablering af Digital Sundhed Danmark, ny statslig planlægningskompetence, Nationalt Center for Sundhedsinnovation, mv.
- **Behandling tættere på:** Standarder vedr. sundheds- og omsorgspladser, folkesundhedslov, hjemmebehandlingsteams, 96 timers behandlingsansvar, mv.
- **Kronikerpakker og nye patientrettigheder:** Styrket frit valg i det nære sundhedsvæsen, hurtig adgang til praktiserende speciallæger, nye kronikerpakker og ret til hurtig udredning og behandling

Lidt om implementering af politik...

Modellen er udviklet af [Søren Winter](#) - som en syntese af Top Down- og Bottom-up- perspektiverne på implementering

Modellen præsenteres bl.a. i [Søren Winter og Vibeke Lehmann Nielsen 2008](#)

Implementering af evidens

PARIHS (Promoting Action on Research Implementation in Health Services) opstod på baggrund af observationer om, at der er **tre kernedeterminanter** i succesfuld implementering:

- **Evidensen**, der omfatter den forskning, der ligger til grund for implementeringen, samt kliniske erfaringer og lokale oplysninger.
- **Kontekst**, der inkluderer faktorer som organisationens kultur, ressourcer og ledelsesstil.
- **Facilitering (Facilitation)**, der handler om, hvordan man støtter og faciliterer implementeringen, f.eks. gennem uddannelse, kommunikation og ledelse (Kitson et. Al., 1998).

Handleplaner

Konfliktløsning

Supervision

Tilsyn

Love

Standarder

Kvalitetsindikatorer

Inddragelse

OPP

Stillingsstruktur

Stillingsbeskrivelse

Forandringsledelse

Frit valg

Workshops

Empowerment

Arbejdsklimaundersøgelse

Hierarki

Kontraktstyring

Regler

Deregulering

Værdibaseret ledelse

Best practice

Overenskomster

Bestyrelser

Minnesotakur

Assertion

Videreguddannelse

Arbejdsdeling

Ja – og ...!

Dokumentation

Stillingsstruktur

Evidens

Reflekterende teams

Benchmarking

Resultatstyring

MUS

Konfliktløsning

Motivation

Revision

Cirkulære spørgsmål

Selvejende institutioner

Efteruddannelse

Det relationelle paradigme

Forskellige perspektiver
Anerkendelse og positivitet

Situationsbestemt ledelse

Flad struktur

Det humanistiske paradigme

Mennesker
Uformel organisation og omsorg

Motivation

Værdibaseret ledelse

Empowerment

Det professionelle paradigme

Autonomi
Faglighed og normer

Standarder

Mindsetstruktur

Videre-

NPM - marked

Konkurrence
Innovation og effektivitet

Udlicitering

Økonomiske incitament

Decentraliseringer

NPM - kontrakt

Kontrakter
Resultater og dokumentation

Dokumentation

Det bureaukratiske paradigme

Orden
Formalisering og hierarki

Stillings-

Procedens

Systemer

Ref.
Leon Lerborg,
Styringsparadigmer

Mennesker

Fornyelse

Efteruddannelse

Tradition

Konster

Èt mål med tre ligeværdige dimensioner

En ny måde at tænke på

En visionær rettesnor – et tankesæt

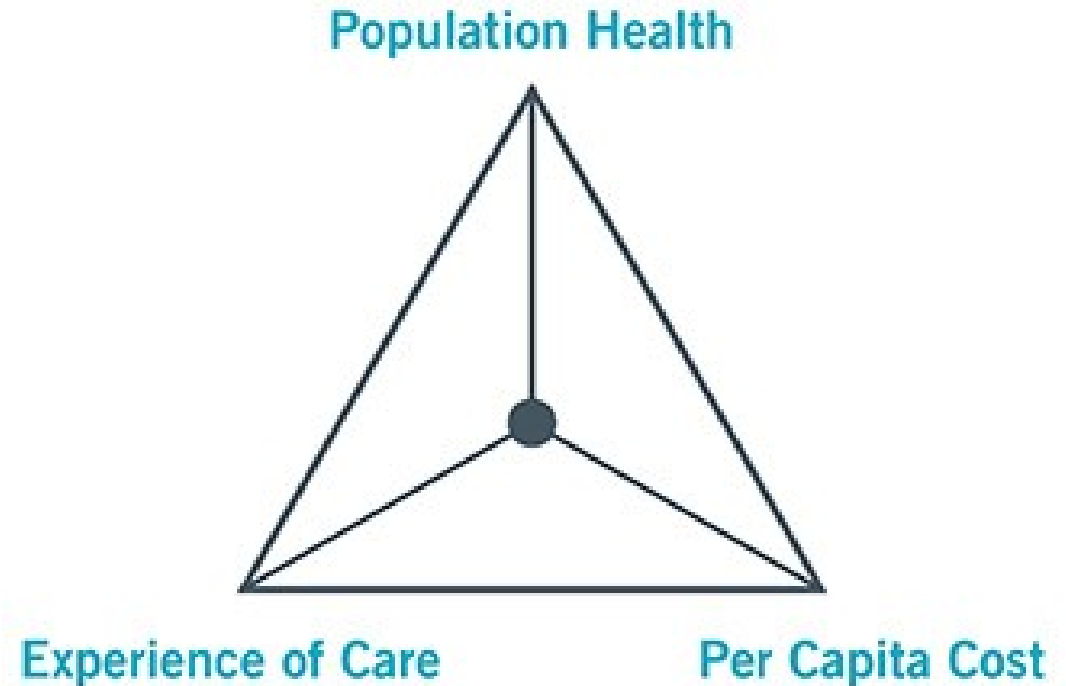
En ny måde at tilrettelægge social- og sundhedsydelse på

Helhedsorienteret tilgang til sundhed
(livssituation, opvækstvilkår,
uddannelse, job osv)

På tværs af sektorer, aktører,
interessenter

EX: Cincinnati Childrens Hospital

The IHI Triple Aim

ABSTRAKT!

Proaktiv tilgang til patientsikkerhed

10 | **SPORT**

Eriksen skåner sig selv for skader ved at forudse spillet

Christian Eriksen er en af de spillere i Europa, der er mest på banen. Men han virker evigt frisk og er stort set aldrig skadet, fordi han har en fin fysik, gode gener og kan forudse spillets gang, siger læge og træner.

LANDSHOLDET

JEPPE LAURSEN BROCK

af en modstander. Det hjælper ham, at han er meget hurtig til at finde løsninger på banen. Han danser ligesom ud af de største problemer, siger Åge Hareide, der mandag samlede sin landsholdstrup til VM-testkampene mod Panama og Chile på torsdag og tirsdag.

Evhedsmaskinen Eriksen

Teknisk set har Eriksen ellers god tid til at blive skadet. Ifølge en opgørelse på den fodboldstatistiske hjemmeside transfermarkt.de er midtbaneprofilen blandt de 100 spillere i Europa, der har været mest på banen i sæsonen. Nærmere bestemt 3.709 minutter – det svarer til godt 41 hele

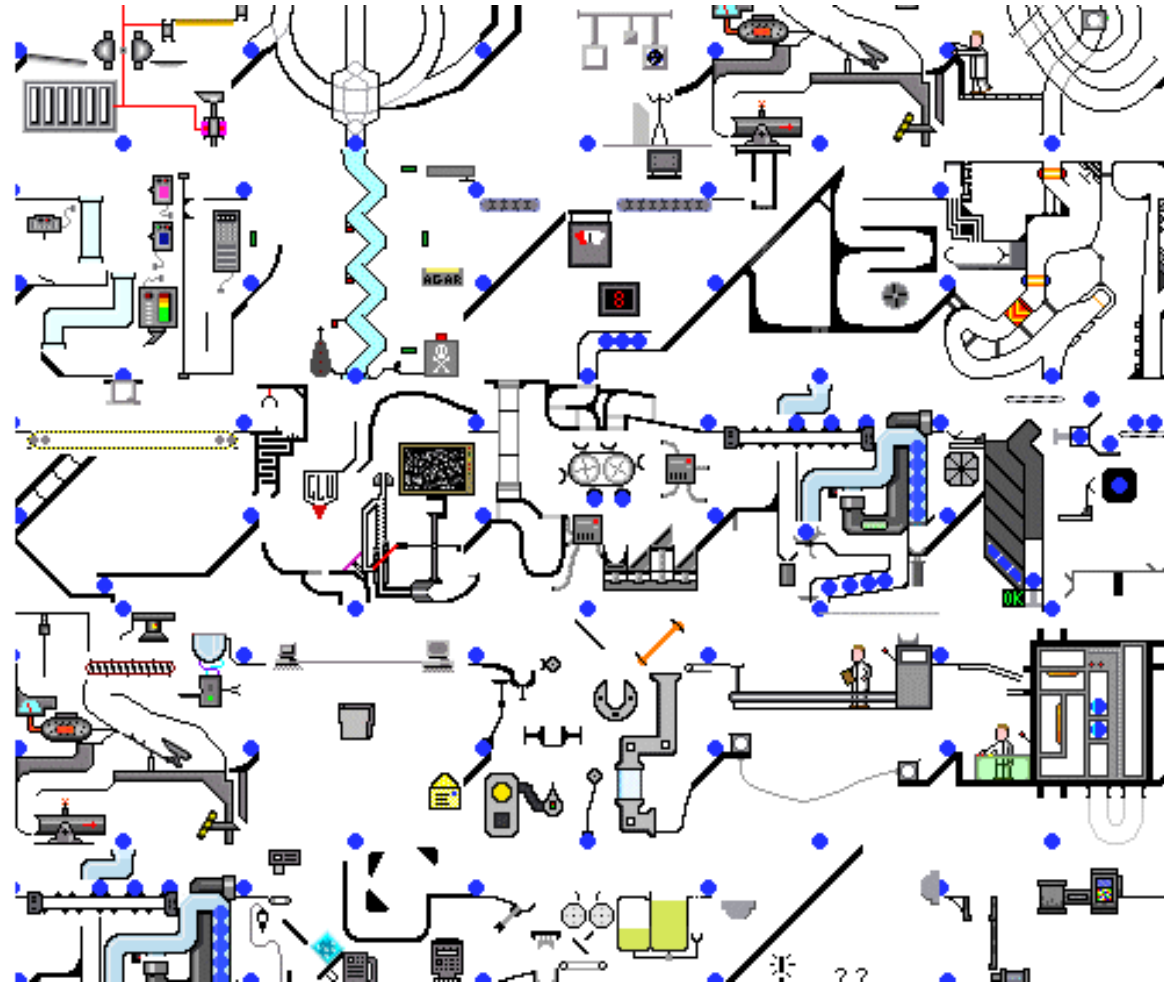
at få skader. Det handler om, at muskler, sener og ledbånd kan holde godt til stor belastning. På nogle passer proportionerne bare godt sammen, siger lægen.

Stjernerne og den sjette sans

Flere forskere har undersøgt, om de bedste spillere har en slags sjette sans. Blandt andet har den tyske professor Norbert Hagemann fra universitetet i Kassel fundet ud af, at en stjerne som Messi opfatter mere end den almindelige fodboldspiller. Han registrerer små kropssignaler. Derfor kan det virke, som om han forudser modstandernes og medspillernes næste træk – som om han har øjne i nakken.

Hverdagen er kompleks

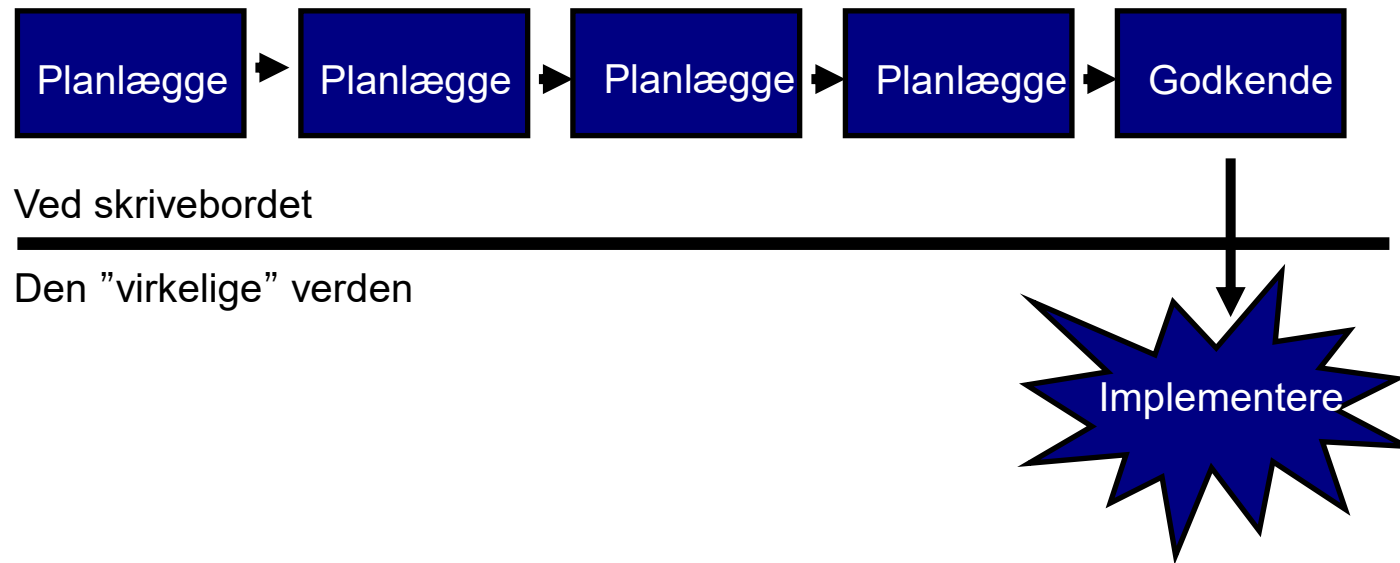

Ref. Langley and Moen, The Improvement Guide

***“Al forbedring er en forandring, men
ikke al forandring er en forbedring”***

G. Langley, et al *The Improvement Guide*. Jossey-Bass Publishers, San Francisco, 1996: xxi.

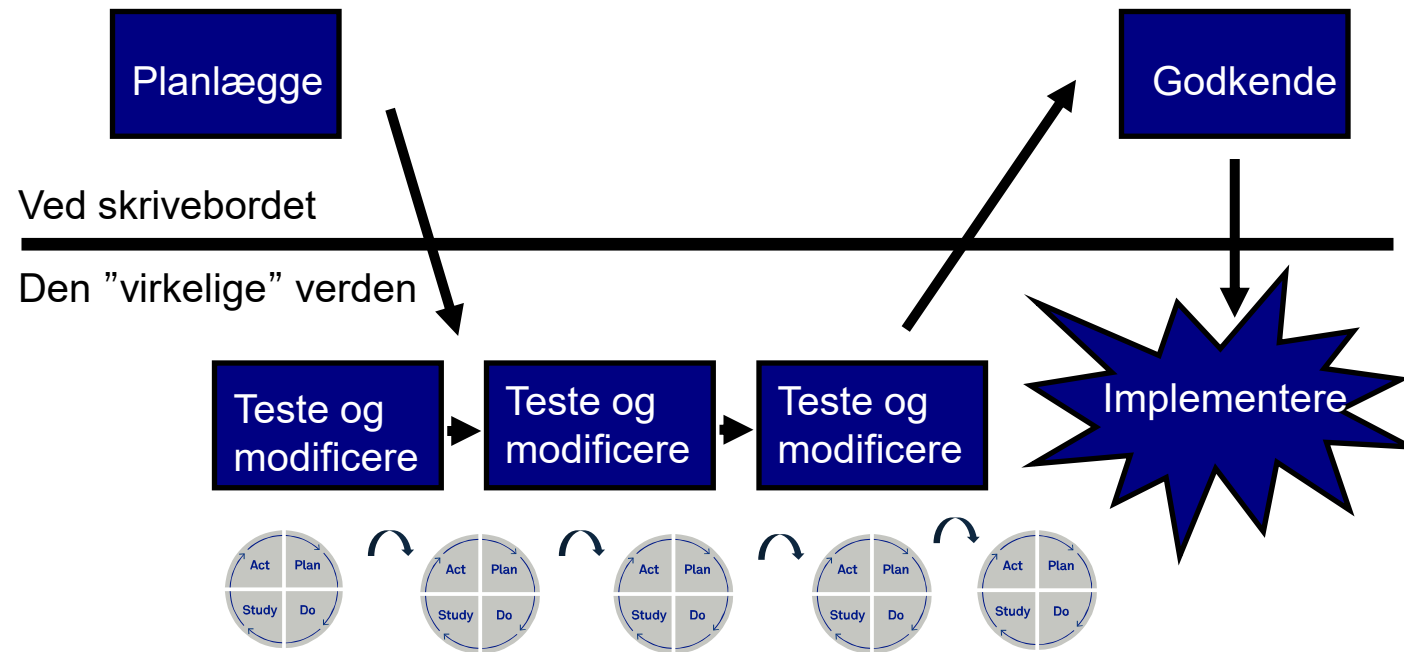
Implementering – traditionel tilgang

Guidelines...

Implementering gennem tilpasning til lokal kontekst

Reinertsen, Bisognano & Pugh (2008)

Metode

Forbedringsmodellen

Hvad ønsker vi at opnå?

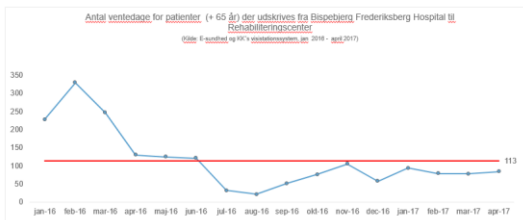
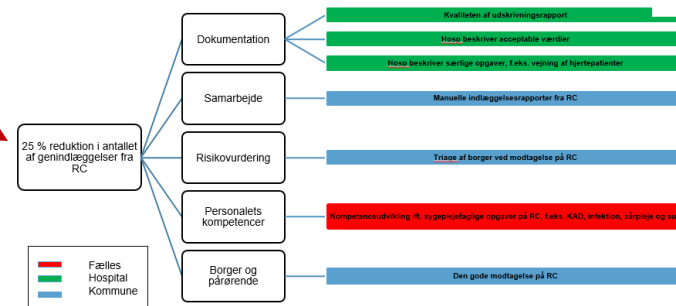
Hvornår ved vi, at en forandring er en forbedring?

Hvilke forandringer kan iværksættes for at skabe forbedringer?

Reduktion af indlæggelser
Reduktion af opholdstid på RC
Stigning i antal af borgere der udskrives til eget hjem

Langley et al. (2009): Improvement Guide

Tværasektorielle rammer

- Kommunikationsaftalen
- MedCom Standarderne

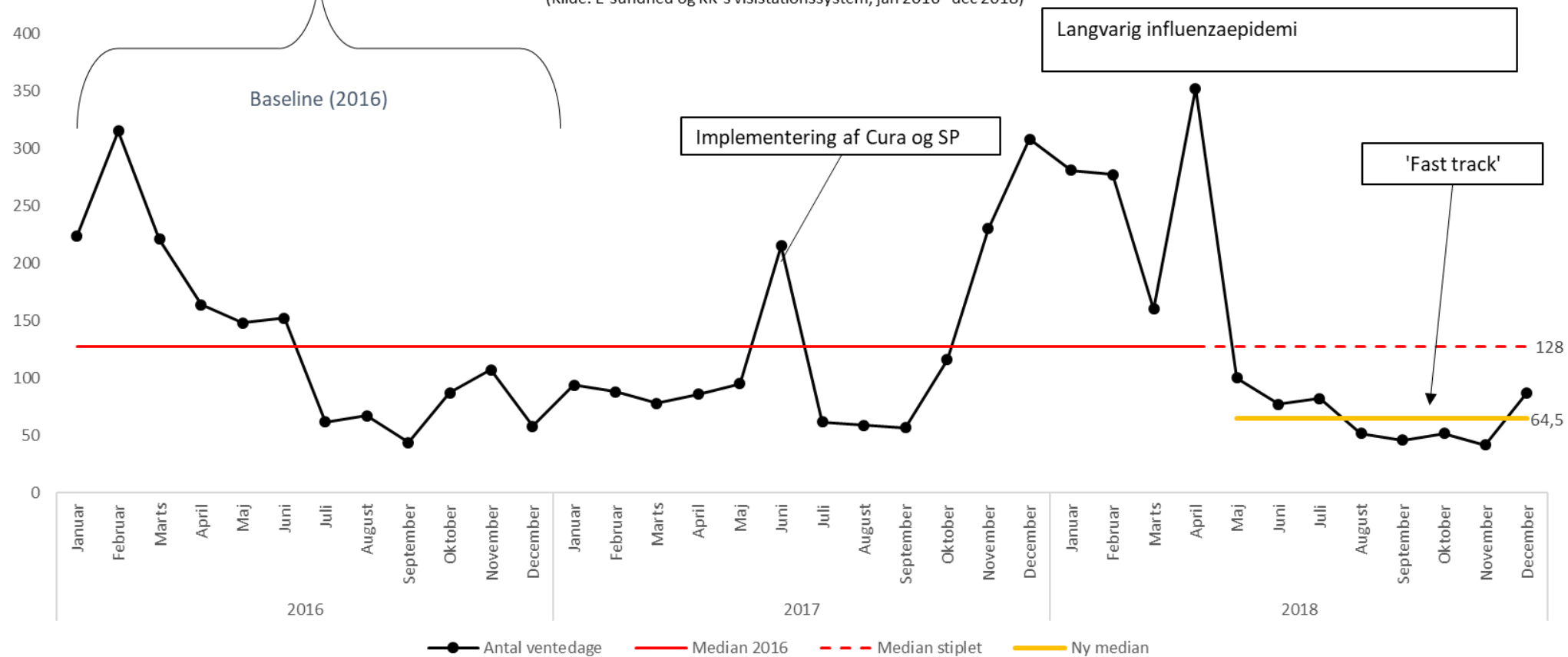
Sikker
Sammen
—hæng

Resultater - Ventedage

Antal ventedage for patienter (+ 65 år) der udskrives fra Bispebjerg Frederiksberg Hospital til Rehabiliteringscenter

(Kilde: E-sundhed og KK's visistationssystem, jan 2016 - dec 2018)

Resultater – Generisk model

Ventedage
Tværsætorielle kapacitetskonferencer
Kapacitetskonferencer i kommunen – Kommunal kapacitetsstyring
Daglig systematisk gennemgang af borgerens helbredstilstand og effekt af indsats
Rettidig afsendt plejeforløbsplaner og udskrivningsrapporter
Udfyldelse af plejeforløbsplaner
Nedbringelse af "ikke udskrivningsparate" patienter
Genindlæggelser
Manuel indlæggelsesrapport (M-ILR) afsendt fra kommunen
Ajourføring af FMK ved udskrivelse
Dispensering af medicin via ~~navigator~~ ved udskrivelse
Forebyggelse af forgæves ambulante tider for indlagte patienter
Specialespecifik udskrivningsrapport
Den gode modtagelse på rehabiliteringscentret.
Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdom (TOBS) på rehabiliteringscenter
Sygeplejefaglig udredning på rehabiliteringscentre
Forebyggelse af urinsvejsinfektion hos ældre

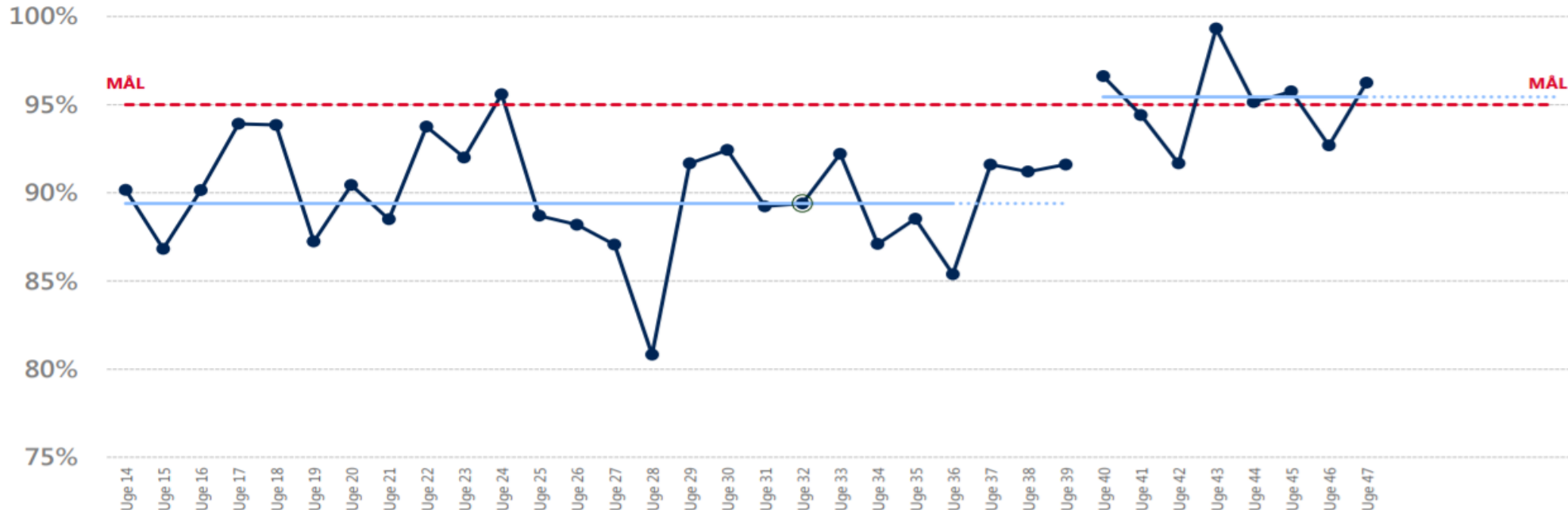
Resultater – FMK ajourføring

FMK - ajourføring ved udskrivelse

Ortopædkirurgisk Afdeling M

Andel udskrevne med ajourført FMK senest 2 timer efter udskrivelse • Gns. obs.: 105/114; seneste obs.: (Uge 47, 2018): 128/133.

Periode: Uge 14, 2018 - Uge 47, 2018 • Seneste median (baseline): 95,4% (Uge 40, 2018 - Uge 47, 2018)

Spørgsmål og refleksion

Opbygning af fælles forbedringskompetencer på tværs af kommuner, hospital og almen praksis

Læringsforløb for ledere i forbedringsarbejde og kvalitetsledelse i praksis

REGION NORDJYLLAND

Aalborg Kommune

Erfaringer fra et tværsektorielt samarbejde

Kontaktpersoner:

Dorthe Bruun-Jacobsen: e-mail: adbj-æh@aalborg.dk
Anne Møhlholm: e-mail: anne.moelholm@rn.dk

Hvad?

Topledelsen prioriterer uddannelse af ledere i forbedringsarbejde, som strategisk kerneelement i organisationens kapacitetsopbygning

Opbygning af ledernes kompetencer til at bruge forbedringsmetoder

Involvering af ledernes medarbejdere i praksisnære forbedringsprojekter

Forbedringer for borgere og patienter

Lederne får systematisk og praksisnær vejledning over en længere periode i deres forbedringsarbejde

Hvordan?

I praksis:
Afdækning af forbedringsområde sammen med lederen

I praksis:
Etablering af implementeringsteam

I samarbejde med Region Nordjylland:
Undervisning, i System of Profound knowledge, driver-diagram, data, PDSA og mål

I praksis:
Projektorienteret forbedrings- og kvalitetsarbejde

I samarbejde med Region Nordjylland:
Fra test til udbredelse og drift

I praksis:
Projektorienteret forbedrings- og kvalitetsarbejde

Temadag om kvalitetsledelse

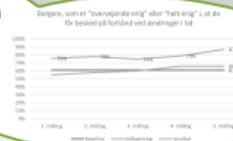
Værdi?

"vi havde ejerskab i det fra starten af...vi sad og kom med alle de der ideer til, hvad kan vi lige og hvad skal vi måske arbejde med ..."

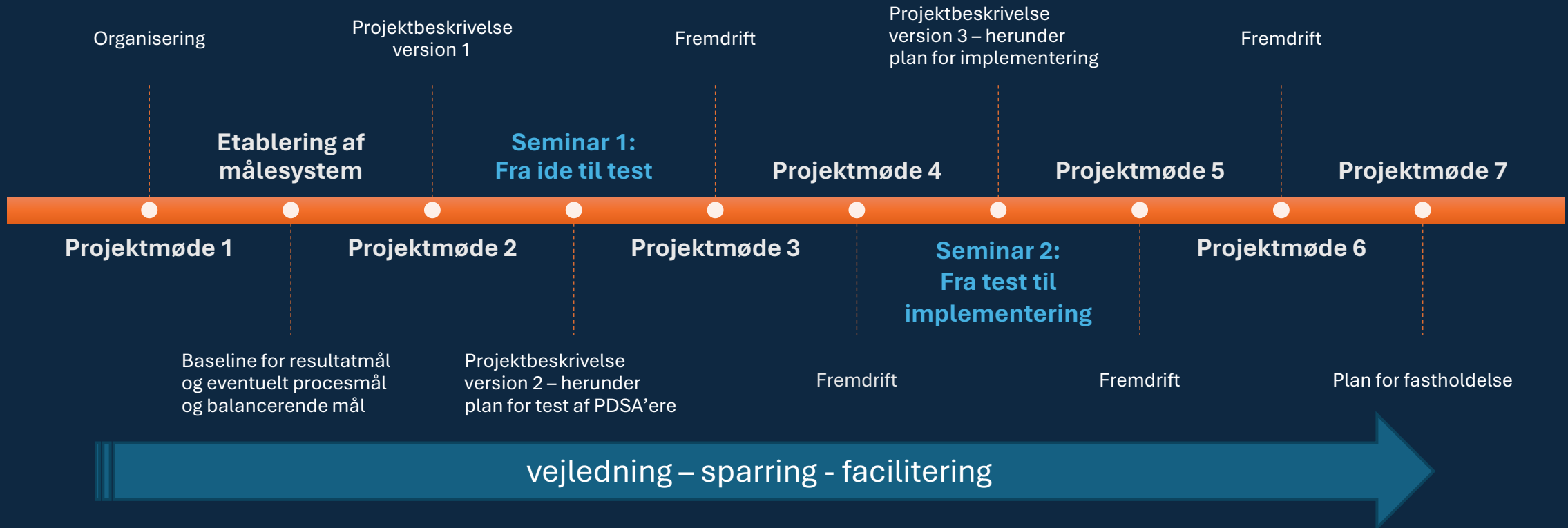

"...der var god tid til hver ting, ...man kunne komme i dybden med det, og det er jo det man har brug for"

Projektforløb med seminarer

- der gennemføres forløb 3 gange årligt

Forbedringsforløb med forbedringsseminarer

Forberedelse:

Projektet opstart 2-3 måneder før seminar

Seminar 1: Fra ide til test

Tid: 12:00-12:00

Sted: Døgnseminar Hotel Fårup

Seminar 2: Fra test til implementering

Tid: 8:00-15:30

Sted: Fyrkildevej Aalborg

2 møder

- Sammensætte en projektgruppe
- Undersøge problemet – også ud fra borgernes perspektiv
- Udarbejde et driverdiagram (første udgave)
- Indsamle og bearbejde data

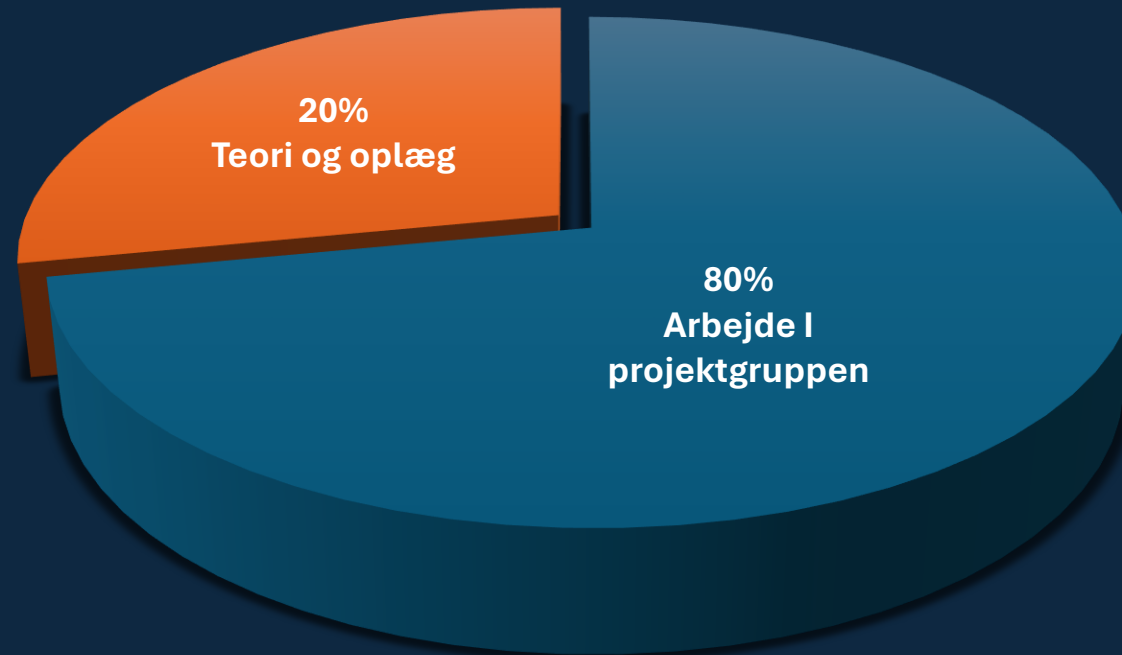
ARBEJDSPAKKER

- 1.Lav fælles teori (driverdiagram)
- 2.Vælg forandringsideer
- 3.Det sociale system
- 4.Identificer systemfaktorer
- 5.Lav et seriediagram
- 6.Påbegynd PDSA ramper
- 7.Planlæg testfasen

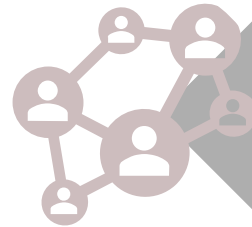
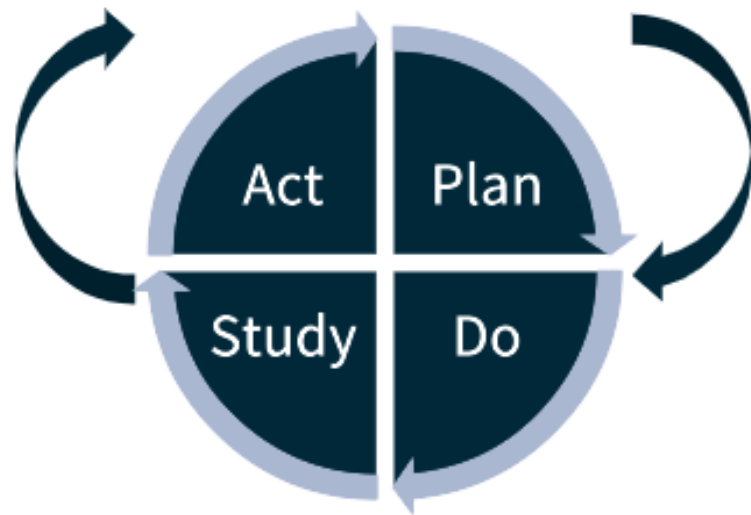
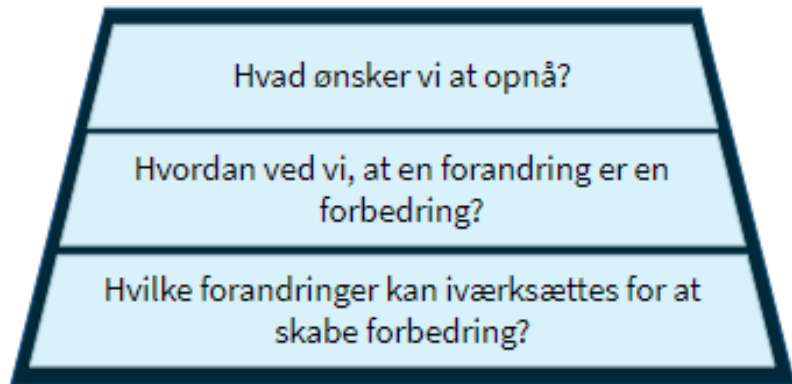
ARBEJDSPAKKER

- 8.Fælles overblik
- 9.Forstå variationen i jeres proces med SPC
- 10.Vælg implementeringsstrategi
- 11.Planlæg implementeringen

Aktions læring: Vi tilstræber

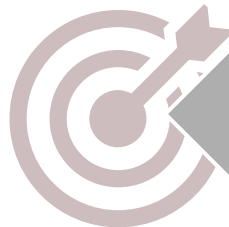
Forbedringskapacitet via aktionslæring

Infrastruktur: Skal understøttes af ledelse og facilitering

Fælles forbedringsprojekt via praksisnære og medarbejderinvolverende projekter

Kompetenceudvikling via praksisnære og medarbejderinvolverende projekter

Aftale om tværsektorielt samarbejde omkring forbedringsseminarer

- Aalborg Kommune kobler sig regionens forbedringsseminar
- Aalborg Kommune kan deltage med 3-4 projekter med 5-8 deltagere pr projekt
- Aalborg Kommune understøtter de kommunale projekter med vejlederassistance
- Aalborg Kommune deltager på de faste rul der er fastlagt fra regionens side (3 gange årligt)
- Aftalen evalueres årligt
- Aftalen er 2-årig
- Aftalen fungerer siden 2019

SEMINAR I
FORBEDRINGSPROJEKTER VINTER 2022-23
HOTEL FÅRUP SOMMERLAND
1.- 2. DECEMBER 2022

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

SEMINAR II
FORBEDRINGSPROJEKTER VINTER 2022-23
COMWELL HVIDEHUS
2. FEBRUAR 2023

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

Fælles forbedringsseminar, lidt forskellige læringsmål

Aalborg Kommune

- At deltagerne igennem kursusforløbet gennemfører et selvvalgt forbedringsprojekt og derigennem gør sig erfaringer med både metode og redskaber
- At deltagerne opbygger kompetencer at arbejde forbedringsorienteret i egen praksis
- At lederne opbygger kompetencer til at arbejde med kvalitetsledelse i egen praksis
- At lederne opbygger kompetencer til at understøtte og perspektivere organisationens arbejde med kvalitet

Region Nordjylland

- Praksisnær Opgaveløsning udvikler kompetencer
- Organisationen har et lettilgængelig aktion learning forløb til at udvikle kompetencer, arbejdsgange og udviklingsprojekter til værdi for patienter og pårørende
- Kapacitetsopbygning i Region Nordjylland og med eksterne samarbejdspartnere: kommuner, almen praksis og civilsamfund

Udbytte i Aalborg Kommune

- 163 deltagere fra Aalborg Kommune over 5 år
- Kursisterne har gennemført alle læringsmål
- Resultaterne ses igennem forbedret kvalitet af ydelserne, øget borgertilfredshed, mere effektive og patientsikre arbejdsgange for dokumentation, forbedret tidlig opsporing af begyndende sygdom mv.

Fundamentet til opbygning af forbedringskapacitet

- En ramme der giver en fælles kvalitetsforståelse
- Et læringskoncept der giver forbedringskompetencer
- En Kvalitetsstrategi der giver retning
- En ledelse der bakker op og understøtter

Kvalitet i hverdagen

Strategi for kvalitets- og forbedringsarbejde
i Senior- og Omsorg

Refleksion ved bordene

Hvordan arbejder vi med opbygning af forbedringskapacitet i vores organisation?

Hvilke

- Styrker
- Svagheder
- Forudsætninger

ser vi, ved at anvende MFI til kvalitetsudvikling i det tværsektorielle samarbejde?

Opsamling

STYRKER

Involvering

Fælles sprog om
forbedring

"Bottom up"

Lederuddannelse

Mindre afgrænsede
projekter

SVAGHEDER

Sætte et fælles mål

Mange afprøvelser →
opfattes som lang tid

Kendskab til hinanden

Data/systemer

Politisk topdown tankegang

Kan ikke overvære rummen

Silo-tankegang

Fra patientkamper på hospital
population i kommunen
Fordelelse vilkår (ex økonomi)

FORUDSÆTNINGER

Patient - Borger perspektiv
= fælles mål

Fra individuelt til organisatorisk

Ledelsesforankring og forpligtelse

Intellektuel

Politisk vilje at de
tre spørgsmål i Sundhedsvid

Tæt og tør

Har du et barn, der skal til at vænne sig til at undvære bleen? Eller har du et større barn, der har svært ved at holde sig helt tør?

Få målrettet vejledning til at få et tørt barn, uanset alder.

tætogtør.dk

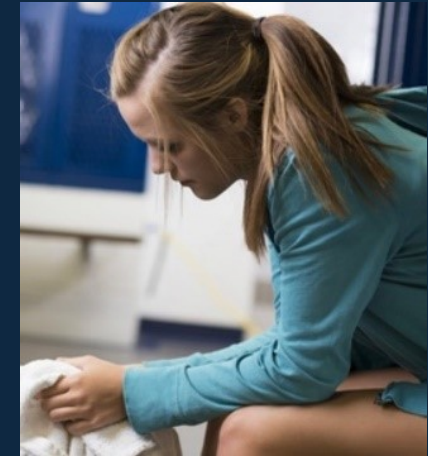
Et tværsektorielt samarbejde om børn og unge med inkontinens

Wake up call, der satte gang i bevægelserne

Hospitalets problem: For mange henviste børn, der ikke havde brug for specialiseret behandling

Forskning (2019): 20 % af børn i indskolingen og 4,5 % af unge i 7. klasse plages af urin eller fækal inkontinens

Interview med 15 frustrerede forældre, hvor fagpersonerne lyttede og gik i dialog

Hospitalets første blik

Fra et behandlingsperspektiv fra barnets 4-5 år,
når inkontinens er en diagnose

- Fokus på individuel behandling
- Tanke om opgaveflyt til primær sektor og
- digital løsning (app)
- Mere behandling – blot et andet sted

👉 Et klassisk downstream-svar

Da perspektivet ændrede sig til også
at arbejde forebyggende og
sundhedsfremmende

Hospitalets møde med sundhedspleje,
almen praksis, dagtilbud, skole og forældre

Mange børn burde have været hjulpet langt
tidligere

Problemet var ikke manglende vilje – men
systemets logik og manglede fokus

En afventende diskurs prægede praksis

Strategisk intention: Fra downstream til upstream: løse problemer før de opstår

DOWNSTREAM REDDER I FLODEN

UPSTREAM

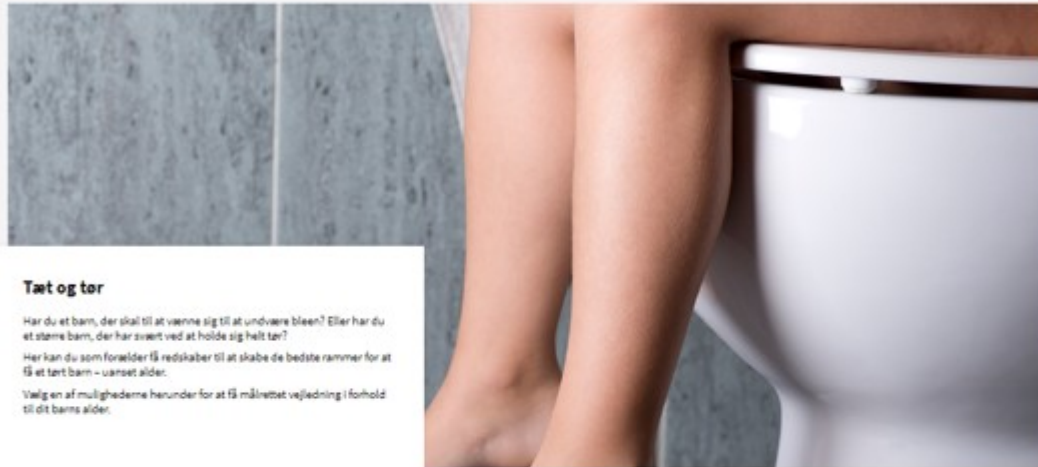
BYGGER HEGNET

Tætoget.dk

Hvad gjorde vi konkret?

- Fælles vidensplatform: Tætoget.dk
- Kompetenceløft i sundhedsplejen, almen praksis og dagtilbud
- Sparring mellem hospital, almen praksis og kommuner

Tæt og tør

Har du et barn, der skal til at vænne sig til at undvære bleen? Eller har du et større barn, der har svært ved at holde sig helt tørt? Her kan du som forælder få redskaber til at skabe de bedste rammer for at få et tørt barn – uanset alder. Vælg en af mulighederne herunder for at få målrettet vejledning i forhold til dit barns alder.

Mit barn er:

1½ - 2 år

3 - 4 år

5 - 10 år

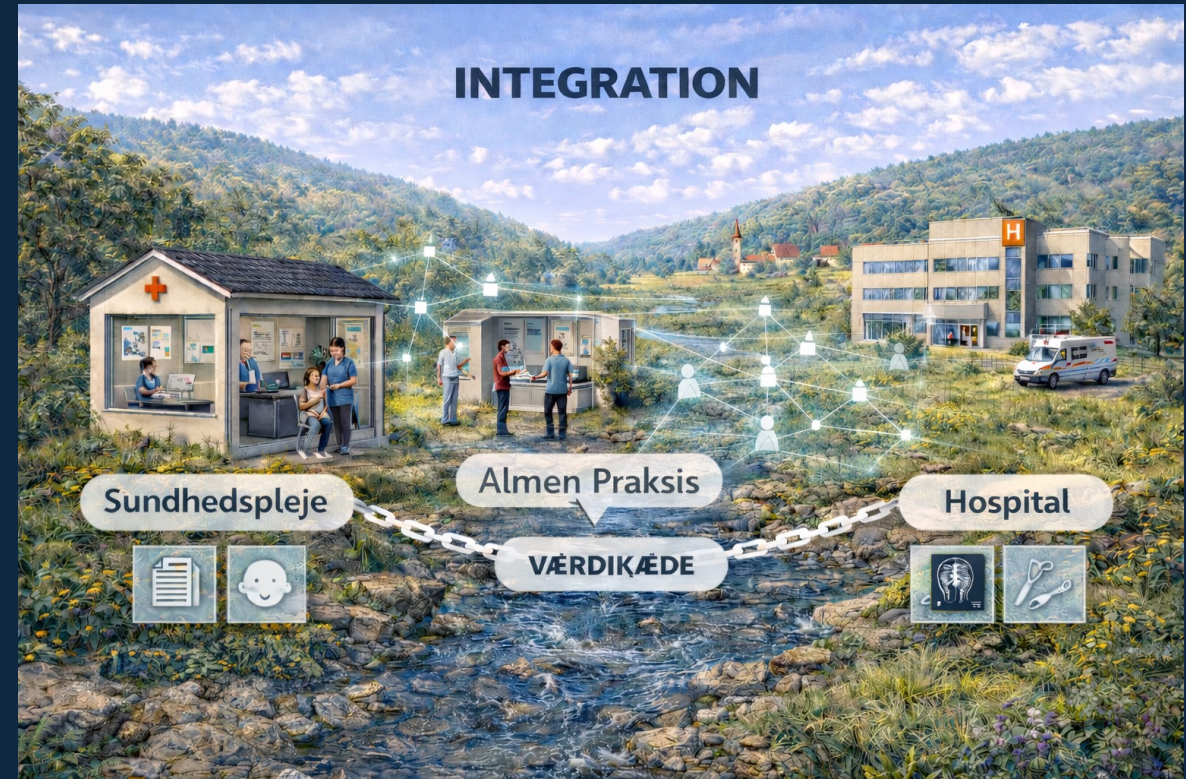
11 år eller ældre

👉 Almen og specialiseret viden tættere på børns hverdag

Upstream - Kvalitet uden grænser

- Sundhedsværdi skabes før patienten findes
- Upstream er både faglighed, ledelse og kultur
- Spørgsmålet er ikke *om* vi skal arbejde upstream – men *hvordan* vi organiserer og faciliterer det klogt

Ny sundhedsstruktur lige om lidt....

Kalder på mere grænsekrydsende samarbejde:

- Udbrede samarbejdsmodellerne til andre kommuner i Region Nordjylland
- Uddanne flere vejledere i kommunerne i forbedringsmodellen og Improvement Science
- Fælles kompetenceudvikling for forbedringsvejledere – ex data og samskabelse
- Forbedringsagentuddannelsen i samarbejde med Dansk Selskab for Patientsikkerhed

Advisory board?

Opgave
Hvordan opbygger vi en agil og bæredygtig driftsorganisering, der håndterer løbende forbedringer af opgaver, der indebærer flerfaglige og tværsektorielle perspektiver og løsninger.

Et projekts initiativer og indsatser
 Ex.: Tæt og Tør

Driftsfunktion fra projekt til tværsektoriel bæredygtig drift

Kvalitetsudvikling: Fastholde forandringer, dybdeimplementering, spredning og modstå tryk for at vende tilbage til gamle vaner

Monitorering: data – feedback fra brugere

Tværsektorielt partnerskab

Rum for fælles drift og ansvar

Relationel koordinering imellem behandling, forebyggelse og sundhedsfremme

Organiseres i cirkler: Sociokratiske model (medledelse, bæredygtighed, agilitet, samskabelse)

Samspil med sundhedsreformens organisationsdesign

Sundhedsråd, ledelsessystemet, Tværsektoriel administration?+ tværsektoriel cirkel

Organisering af drift i mellemrummet i værdikæden: hospital, kommuner, almen praksis og civilsamfund

Faciliteringscirkel

Driftscirkel

Hjælpecirkel

Ledelsessystemet skærer opgaven til og går i dialog med Faciliteringscirkel og Driftscirkel fx fra projekt til drift

Opgaver i driftscirkel

Monitorere kvaliteten i borgerens møde med sundhedstjenester

Samstemme på tværs af sundhedsfremme, forebyggelse og behandling

Rettidig indsatser i værdishops, værdikæden og værdinetværket

- Fokus
- Kompetencer
- Kvalitet

Hjælpecirkler understøtter driftscirkelns opgaver

Roller i cirklen

- Formålsvogter
- Facilitator
- Sekretær

Metoder

- Empowerment
- Samskabelse
- Upstream
- Partnerskab
- Relationel koordinering/KKC
- Data og brugerfeedback

Levede værdier

- Ligeværdighed
- Generøsitet
- Mod
- Ydmyghed
- Vedholdenhed

Refleksion ved bordene

Inderst inde, tror I på at opgaven kan løses:

”Hvordan opbygger vi en agil og bæredygtig driftsorganisering, der håndterer løbende forbedringer af opgaver, der indebærer flerfaglige og tværsektorielle perspektiver og løsninger. ”

Hvilke problemstillinger, dilemmaer og udfordringer ser I som de vigtigste at adressere for at få succes?

Opsamling

Kan vi lykkes?

Nej, det er for komplekst →

Men vi skal vælge ud sammen

- Topvalgte
- Netværksbaseret
- Kompetencer
- Højt er opstrømt

Ja, det kan vi godt !!

- Unge patient/pårørende til spredning
- Man skal turde at investere og være generøs
- Turde stoppe "plejer" fx uindtaks

Gr. 1 : 30 år

Gr. 2 : 20 år

Gr. 3 : 20 år

Gr. 4 : 80 år

Gr. 5 : 110 år

Gr. 6 : 70 år

Gr. 7 : 10 år

Gr. 8 : 50 år

---

390 år

Ses vi til Patientsikkerhedskonferencen 2026?

PS!'26 20.-21. april København Konference

Dansk Selskab for PatientS!kkerhed

patientsikkerhed.dk/patient26

Vær med til at
fejre 25 år med
patientsikkerhed!

Disse oplægsholdere er bekræftet:

Göran Henriks

Helen Bevan

Jason Leitch

Dorthe Crüger

Jonas Egebart

Helen Kæstel

Geo